

**Actualisatie ecologische
beoordeling Omgevingswet**

*Actualisatie ecologische beoordeling inzake de ontwikkeling aan de
Lytse Buorren te Idskenhuizen.*

Actualisatie ecologische beoordeling Omgevingswet

Actualisatie ecologische beoordeling inzake de ontwikkeling aan de Lytse Buorren te Idskenuizen.

Idskenuizen, augustus 2025

In opdracht van:

Zwanenburg Projecten

Marktweg 75

8444 AC Heerenveen

Contactpersoon:

Evelien Frieswijk

Tel.: 06 – 23 39 46 47

Email: evelien@mooieplek.nl

Uitvoering:

Successie Natuurcollectief

Auteur en veldwerkzaamheden (21 augustus 2025):

Dhr. Mark Wildschut

Tel.: 06-37290548

Email: wildschut@successienatuurcollectief.nl

Gecontroleerd door:

Dhr. Jan Brandt Wiersma

Omslagfoto: impressie oostzijde plangebied.

Inzet: impressie noordzijde plangebied.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	4
1.3 Gebied- en planbeschrijving	5
1.4 Planvoornemen	7
1.5 Planning	8
2. Onderzoeksmethodiek	8
3. Toetsing Soortenbescherming (beschermde flora en fauna)	9
3.1 Flora	9
3.2 Grondgebonden zoogdieren	9
3.2.1 Bever en otter	9
3.2.2 Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)	10
3.2.3 Boomarter en das	11
3.2.4 Waterspitsmuis	11
3.2.5 Nationaal beschermde soorten (met provinciale vrijstelling)	12
3.3 Vleermuizen	12
3.4 Broedvogels	14
3.4.1 Jaarrond beschermde nesten	14
3.4.2 Overige jaarrond beschermde soorten	14
3.4.3 Niet jaarrond beschermde nesten	14
3.5 Reptielen	15
3.5.1 Ringslang	15
3.6 Amfibieën	15
3.6.1 Heikikker	15
3.6.2 Poelkikker	15
3.6.3 Rugstreeppad	16
3.6.4 Vrijgestelde amfibieën	16
3.7 Vissen	16
3.8 Ongewervelden	17
4. Samenvatting en conclusie flora en fauna quickscan	18
5. Literatuurlijst	20

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Zwanenburg Projecten is van plan nieuwbouwwoningen te realiseren op een perceel gelegen aan de Lytse Buorren te Idskenhuzen (*figuur 1*). In het kader van de vergunningsaanvraag heeft FaunaX een QuickScan uitgevoerd (Dhr. R. F, 2023, projectnummer 23022) om duidelijkheid te verschaffen of de geplande werkzaamheden al dan niet in strijd zijn met de Omgevingswet (voorheen Wet natuurbescherming). Zwanenburg Projecten heeft Successie Natuurcollectief gevraagd om deze QuickScan te actualiseren omdat de huidige wetgeving is veranderd en de juridische houdbaarheid van de eerder opgestelde QuickScan rapportage (mogelijk) opnieuw beoordeeld moet worden.

Figuur 1. Globale Ligging van het plangebied (rode cirkel). Inzet: het plangebied (rood omlijnd). Bron: GoogleEarth.

Er is een goed beeld van de (mogelijke) aanwezigheid van soorten binnen het plangebied, maar een actueel beeld ten opzichte van de gewijzigde plannen en huidige wetgeving is er niet. Onderliggende toetsing bestaat derhalve uit een actualisatie onderzoek gebaseerd op het onderdeel soortbescherming. Hierbij ligt de focus op beschermde flora en fauna waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat deze voor kunnen komen in het plangebied. Aangaande aanwezige beschermde soorten wordt verder ingegaan op mogelijk negatieve effecten van de werkzaamheden op deze soorten. De voorliggende rapportage weergeeft de eerder opgestelde resultaten vanuit de QuickScan (Dhr. R. F, 2023, projectnummer 23022), de resultaten en het advies op basis van het huidige recente uitgevoerde onderzoek.

Er wordt in onderliggende ecologische beoordeling niet ingegaan op de onderdelen gebiedsbescherming (Natura 2000), provinciaal beschermde gebieden (waaronder EHS/NNN-gebieden, weidevogelkansgebied, weidevogelparels, ganzenfoerageergebied en ganzenslaapplaatsen) en beschermde houtopstanden. Uit de QuickScan (Dhr. R. F, 2023, projectnummer 23022) is gebleken dat het plangebied buiten bovengenoemde gebiedenbescherming ligt, daarnaast worden er geen bomen gekapt in het planvoornemen. Om deze redenen is negatief effect op bovenstaande onderdelen op voorhand uitgesloten en wordt een nadere toetsing niet nodig geacht.

1.2 Doel

Het doel van deze ecologische beoordeling is inzicht verschaffen van de mate waarin het planvoornemen van invloed is op de natuurwaarden van het plangebied en zijn “directe omgeving”. Deze kennis is de basis voor de aanbeveling over eventueel te nemen vervolgstappen om overtredingen onder de Omgevingswet te voorkomen.

De ecologisch toetsing schept, voor zover mogelijk, duidelijkheid over de volgende vraagstellingen:

1. Komen er binnen de invloedssfeer van het planvoornemen, onder de Omgevingswet, beschermde soorten voor?
2. Wat zijn de mogelijke effecten, zowel tijdens als na realisatie van het planvoornemen, op de eventueel aanwezige beschermde soorten en/of gebieden?
3. Middels welke vervolgstappen kunnen bij de realisatie van het planvoornemen eventuele overtredingen onder de Omgevingswet vermeden, dan wel verzacht worden?
4. Is aanvullend onderzoek en/of een ecologisch gerelateerde Omgevingsvergunning vereist?

Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en, indien noodzakelijk, aanvullend onderzoek. Voor het eventuele aanvullende inventarisatieonderzoek werkt Successie Natuurcollectief volgens de daarvoor lenende protocollen die door Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) zijn opgesteld en/of volgens de kennisdocumenten van Bijl2. Wanneer negatieve effecten op beschermde soorten en/of - gebieden te verwachten zijn is ontheffing en compensatie mogelijk vereist

1.3 Gebied- en planbeschrijving

Het plangebied bevindt zich in provincie Friesland en valt onder Gemeente De Fryske Marren. Het plangebied ligt ten noorden van Idskenhuizen aan de Lytse Buorren. Het plangebied bevindt zich op perceel LWR02-P-238 volgens de Kadastrale kaart met een totale oppervlakte van 11.200 m².

Het plangebied betreft een grasland perceel met agrarische bestemming, welke aan de noord-, zuid- en westzijde wordt begrensd door een rijk begroeide oevervegetatie van de watergang de Jiskenhúster Feart. Het grasland wordt periodiek beheerd/gemaaid. Een bomenrij tussen de ± 4 - 8 meter breed separeert aan de zuidzijde het plangebied met de watergang. Tevens zijn er enkele relatief dunne en jonge wilgen bomen aanwezig aan de oevers aan de noordzijde van het plangebied. Het plangebied herbergt aan de noordoostzijde aanlegplaatsen voor boten. Een oude en verlaten houten schuur/stalling is gelegen aan de oostzijde van het plangebied. De directe en ruime omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door de bebouwde kom van Idskenhuizen en agrarische percelen (figuur 2 - 7).

Figuur 2. Impressie plangebied oostzijde.

Figuur 3. Impressie de Jiskenhúster Feart oostzijde plangebied.

Figuur 4. Impressie plangebied westzijde.

Figuur 5. Impressie plangebied zuidzijde.

Figuur 6. Impressie plangebied zuidzijde.

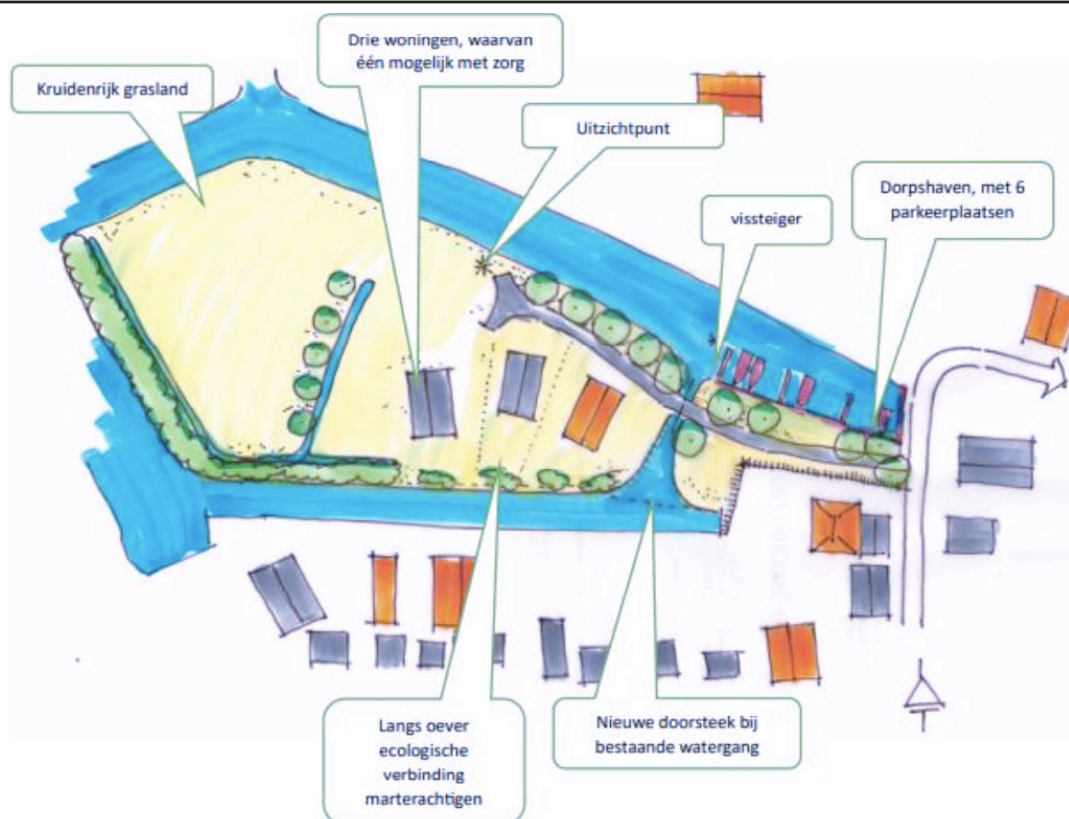
Figuur 7. Impressie oude verlaten schuur/stalling.

1.4 Planvoornemen

Vanwege de wijzingen die het planvoornemen heeft ondervonden wordt onderstaand eerst het oude planvoornemen toegelicht, hierop volgend wordt de nieuwe situatie in beeld gebracht.

Oude situatie

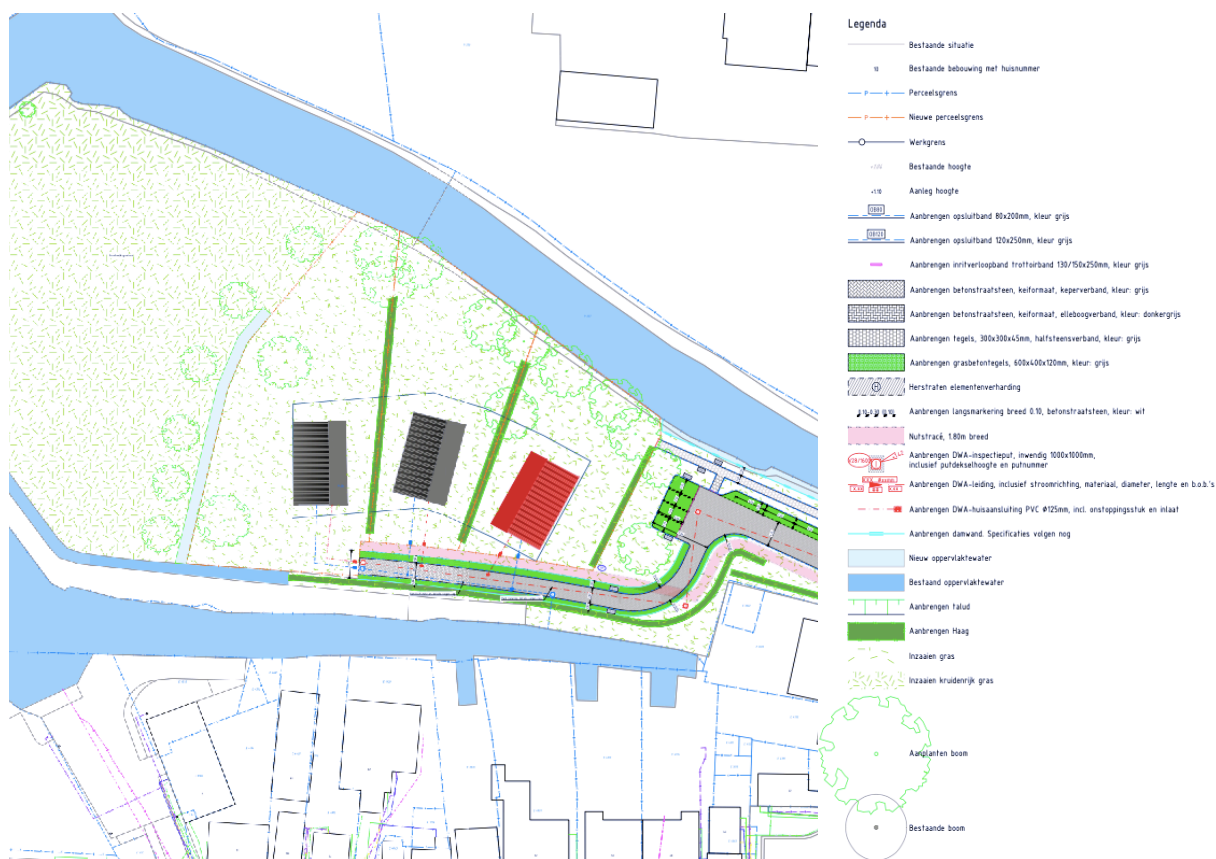
“Het planvoornemen bestaat uit het realiseren van een drietal nieuwbouwwoningen, een dorpshaven en een steiger op en rond de polder. Binnen dit planvoornemen worden er geen bomen gekapt en worden de oevers van het plangebied niet aangetast. Het plangebied wordt van de Lytse Buorren gescheiden doormiddel van een verbinding tussen twee delen van de Jiskenhúster Feart. Er wordt bovendien een groene corridor gerealiseerd langs de zuidzijde van het plangebied die de bomenrij met de omgeving van het plangebied verbindt (*figuur 8*). Het plangebied wordt vervolgens aan de Lytse Buorren straat ontsloten doormiddel van een straat over de te realiseren waterverbinding (Dhr. R. F, 2023, projectnummer 23022).

Figuur 8. Impressie toekomstperspectief oude situatie. Bron: Rho Adviseurs.

Nieuwe situatie

Ten opzichte van het oude toekomstperspectief wordt in de nieuwe beoogde situatie geen nieuwe doorsteek gemaakt aan de oostzijde van het plangebied. In plaats van een doorsteek wordt er nu een oprit met bestrating en parkeergelegenheid gerealiseerd. De vissteiger en dorpshaven komen te vervallen. Het oppervlaktewater van de watergang de Jiskenhúster Feart wordt aan de noordoostzijde, nabij de huidige aanlegplaats van de boten, lichtlijk verbreed (1 á 2 meter) middels het plaatsen van damwand- den met een lengte van circa 50 meter. Aan de zuidzijde wordt een haag aangeplant die in verbinding staat met de bomenrij. Ook worden er hagen aangeplant tussen elk van de drie nieuwbouwwoningen. Er worden wederom geen bomen gekapt in het nieuwe planvoornemen. De corridor te midden van het plangebied, met aanplant van nieuwe bomen en een sloot, blijft tevens behouden in de beoogde nieuwe situatie. Verder worden verspreid over het plangebied rondom de woningen meerdere bomen aangeplant en wordt de westzijde van het grasland perceel ingezaaid met kruidenrijk gras (*figuur 9*).

Figuur 9. Impressie toekomstperspectief nieuwe situatie. Bron: Bureau Schmidt.

1.5 Planning

Men heeft de wens om in januari 2026 te starten met het bouwrijp maken van het plangebied (aanbrengen zand/grondverbetering/voorbelaasting, aanleg verhardingen, kabels en leidingen). De daadwerkelijke bouw van de woningen staat gepland in de periode juli - oktober 2026, echter is de planning afhankelijk van de verkregen vergunningen. De doorlooptijd van de werkzaamheden is niet bekend.

2. Onderzoeksmethodiek

In opdracht van Zwanenburg Projecten heeft Successie Natuurcollectief middels een ecologische beoordeling het planvoornemen getoetst aan de Omgevingswet, onderdeel soortenbescherming. De toetsing bestaat uit twee onderdelen: een deskresearch (o.a. raadpleging NDFF) en een veldbezoek. Middels een deskresearch wordt er onderzoek gedaan naar mogelijk aanwezige beschermde soorten binnen en in de directe omgeving van het plangebied. Middels een veldbezoek (21-08-2025) is via een visuele inspectie een inschatting gemaakt of het plangebied en directe omgeving geschikt leefgebied is voor beschermde soorten en of de mogelijke effecten van het planvoornemen, negatief uit kunnen pakken op het leefgebied van deze soort(en).

3. Toetsing Soortenbescherming (beschermde flora en fauna)

In dit hoofdstuk wordt de geactualiseerde toetsing soortenbescherming vergeleken met de QuickScan conclusies van FaunaX ten aanzien van de effecten van het planvoornemen op beschermde soorten onder de categorie vogels (Vogelrichtlijn), overige Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn) en nationaal beschermde soorten (Andere soorten).

3.1 Flora

Er zijn tijdens het veldbezoek geen wettelijk beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van de verspreidingsgegevens en het ter plaatse aanwezige biotoop wordt er geen beschermde flora binnen het plangebied verwacht. Overtreding van een verbodsbepaling binnen de Omgevingswet op het onderdeel flora is daarmee uitgesloten.

Conclusie QuickScan FaunaX

“De aanwezigheid van beschermde plantensoorten kan uitgesloten worden op basis van habitateigenschappen (Dhr. R. F, 2023, projectnummer 23022).”

3.2 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van verspreidingsgegevens is naar voren gekomen dat er in de omgeving (circa 10 km rondom plangebied) diverse beschermde grondgebonden zoogdieren zonder provinciale vrijstelling voorkomen. Het gaat hierbij om de bever, bunzing, boomarter, bunzing, das, hermelijn, otter, waterspitsmuis en wezel (Bron: NDFF).

3.2.1 Bever en otter

Uit verspreidingsgegevens komt naar voren dat er één waarneming uit 2020 bekend is van de bever op een eiland aan het Jiskenhúster Mar, op ±1,25 kilometer afstand ten westen van het plangebied. Van de otter zijn meerdere waarnemingen bekend op het Jiskenhúster Mar, waarvan de meest recente waarneming afkomstig is uit 2024 (Bron: NDFF). Bevers komen voor in het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, beken, rivieren en meren. Het leefgebied van otters bestaat uit open, waterrijke gebieden met voldoende dekking, bestaande uit rietkragen, struwelen en bosschages.

De oevers aan de zuidzijde van het plangebied, met dichte bomenrijen in een waterrijke en relatief rustige omgeving, zijn in potentie geschikt voor burchten/holen/rust- en verblijfplaatsen van de bever en otter. Ten tijde van het veldbezoek is gezocht naar de eventuele aanwezigheid van burchten/holen/rust- en verblijfplaatsen en indicaties van de aanwezigheid van de bever en otter (te denken aan vraatsporen aan bomen en struiken, wissels, sporen, uitwerpselen en spraints). Dergelijke verblijfplaatsen of indicaties hiervan zijn niet aangetroffen. Alhoewel het niet ondenkbaar is dat de bever of otter tussen de periode van het veldbezoek (augustus 2025) en start uitvoer bouwrijp maken plangebied (januari 2026) het plangebied in gebruik kan nemen door dispersie, is de ingreep van het planvoornemen zodanig beperkt dat er geen overtreding van een verbodsbepaling is te verwachten bij de eventuele aanwezigheid van de bever en otter. Er wordt namelijk geen geschikt leefgebied (groenstructuren of oevervegetaties) aan de zuidzijde van het plangebied aangetast. Bovendien worden de werkzaamheden gestart buiten de meest kwetsbare voortplantingsperiode van de bever (mei - augustus) en otter (februari - augustus). Overtreding van een verbodsbepaling binnen de Omgevingswet omtrent de bever en otter is daarmee met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uitgesloten.

Conclusie QuickScan FaunaX

Bever	N.v.t. (een ecologische toetsing omtrent de bever heeft niet plaatsgevonden)
Otter	“De aanwezigheid van verblijfplaatsen van otter binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. Omdat de otter niet zo zeer gebruik maakt van vaste rust en verblijfplaatsen, maar zeer mobiel is en vaak verhuist (zelfs met jongen), achten we het niet realistisch om nader onderzoek aan te bevelen. In plaats hiervan adviseren we de meest kwetsbare periode van de soort te vermijden. Dit betreft de periode waarin de kans het grootst is dat de otter jongen heeft. Hier wordt naar ons inzien aan voldoen indien buiten het broedseizoen wordt gewerkt (Dhr. R. F, 2023, projectnummer 23022).”

3.2.2 Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)

In de wijde omgeving zijn waarnemingen bekend van de bunzing, hermelijn en wezel (Bron: NDFF). De bunzing, hermelijn en wezel hebben een voorkeur voor structuurrijk kleinschalig (cultuur)landschap waarin zij voldoende dekking vinden. Het leefgebied van kleine marterachtigen vervult de volgende ecologische functies: foerageergebied met (jaarrond) voldoende dekking, verbindingen met andere leefgebieden en rust- en voortplantingsplaatsen (Zoogdiervereniging, 2021).

Het plangebied is geschikt leefgebied voor kleine marterachtigen gezien de ligging van het plangebied aan de rand van kleinschalig (cultuur)landschap in een waterrijke omgeving, de aanwezigheid van voldoende dekking aan de randen van het plangebied, naar alle waarschijnlijkheid voldoende voedselaanbod (te denken aan (weide)vogels, (woel)muizen en amfibieën) in de directe en ruime omgeving en de aanwezigheid van landschapselementen zoals bomenrijen, takkenrillen, greppels, rietkragen en slootkanten aan de randen van het plangebied die in potentie vaste rust-/voortplantingsplaatsen aanbieden.

Aantasting of vernieling van het geschikte leefgebied binnen het plangebied, waar kleine marterachtigen in potentie voorkomen, kan op voorhand worden uitgesloten. Er wordt namelijk geen negatief effect verwacht op de aanwezige verbindingzones, voedselaanbod en mogelijk aanwezige vast rust-/voortplantingsplaatsen, omdat het planvoornemen zich met name richt op het periodiek beheerde open grasland. De aanwezige groenstructuren (bomenrijen en slootkanten) met cruciaal geschikte dekkingsmogelijkheden blijven immers behouden. Er dient opgemerkt te worden dat de oevers aan de noordoostzijde, nabij de aanlegplaatsen van de boten, wel wordt aangetast middels het plaatsen van damwanden en het uitbreiden van het oppervlaktewater. Hier worden echter geen vaste rust-/voortplantingsplaatsen verwacht gezien de aanwezigheid van menselijke verstoring en het periodiek verwijderen van de (oever)vegetatie (figuur 10).

Figuur 10. Impressie noordoostzijde nabij aanlegplaats boten in de periode juni 2025. Bron: GoogleMaps.

Het plangebied zal in de nieuwe situatie niet in geschiktheid afnemen voor vaste rust-/voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingzones. Bovendien zal het plangebied een groene impuls krijgen ten aanzien van kleine marterachtigen middels het realiseren van een groene corridor met een sloot te midden van het plangebied, de aanplant van diverse bomen, het zaaien van kruidrijk gras en de aanleg van een haag aan de zuidzijde van het plangebied en tussen de nieuwbouwwoningen door, waardoor er nieuwe verbindingzones ontstaan en bestaande verbindingzones met de omliggende omgeving worden versterkt. Daarnaast creëert dit extra voedselaanbod en ontstaan er nieuwe potentiële vast rust-/voortplantingsplaatsen. Men heeft bovendien de wens om buiten de kwetsbare voortplantingsperiode (maart - augustus) van kleine marterachtigen te starten met het bouwrijp maken van het plangebied. Om bovenstaande redenen worden er geen overtredingen van een verbodsbepaling uit de Omgevingswet omtrent kleine marterachtigen verwacht.

Conclusie QuickScan FaunaX

“Negatieve effecten op kleine marterachtigen (wezel, bunzing & hermelijn, na inwerkingtreding omgevingsverordening) kunnen op voorhand worden uitgesloten (Dhr. R. F, 2023, projectnummer 23022).”

3.2.3 Boommarter en das

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar potentiële verblijfplaatsen van de boommarter en das. Dergelijke verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen. Bovendien kan op basis van het ontbreken van geschikt habitat voor de boommarter en das (ontbreken aaneengesloten bosgebied) een overtreding van een Verbodsbepaling uit de Omgevingswet t.a.v. deze soorten worden uitgesloten.

Conclusie QuickScan FaunaX

“De aanwezigheid van de boommarter en das binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen (Dhr. R. F, 2023, projectnummer 23022).”

3.2.4 Waterspitsmuis

De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Hij komt voor bij beken, rivieren, sloten, plassen en daar waar grondwater opwelt. Ook wordt hij veelvuldig aangetroffen langs de binnenduinrand, natuurlijke duinmeren en kunstmatige infiltratiegebieden. De waterspitsmuis komt alleen daar voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig is en waar binnen een straal van 500 meter water is te vinden. Bovendien moet er in de oevers voldoende schuilmogelijkheid zijn waar de waterspitsmuis zich kan terugtrekken om zijn prooi op te eten (Bron: Zoogdiervereniging).

Het plangebied bevindt zich binnen het verspreidingsgebied van waterspitsmuis, welke regelmatig wordt aangetroffen in het merengebied (bron: NDFF). De slootkanten aan de randen van het plangebied zijn naar onze inziens geschikt leefgebied voor de waterspitsmuis gezien ten tijde van het veldbezoek de rijke aanwezigheid van oevervegetatie. Hierdoor is het niet uit te sluiten dat er vaste rust-/verblijfplaatsen van de waterspitsmuis aanwezig zijn aan de oeverzones van het plangebied. De oeverzones van het plangebied worden niet aangetast op de noordoostzijde nabij de boot aanlegplaatsen na. Hier worden in de nieuwe situatie damwanden geplaatst, met een lengte van circa 50 meter. Deze oeverzone van de aanlegplaats voor de boten is relatief kaal begroeid en grotendeels beschoeid. Daarbij is er menselijke verstoring aanwezig en vindt er periodiek onderhoud plaatsvindt aan deze oevervegetatie. De aanwezigheid van vaste rust-/verblijfplaatsen van de waterspitsmuis binnen de verstoringzone van het plaatsen van de damwanden lijkt hierom niet aannemelijk. Als er bovendien gewerkt wordt buiten

de meest kwetsbare voortplantingsperiode (april - augustus) en te voldoen aan onderstaande mitigerende maatregelen wordt op basis hiervan, met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid, een overtreding van een Verbodsbepaling uit de Omgevingswet omtrent de waterspitsmuis uitgesloten.

Conclusie QuickScan FaunaX

“Negatieve effecten op leefgebied van waterspitsmuis langs de oevers van het plangebied kunnen op voorhand worden uitgesloten. (Dhr. R. F, 2023, projectnummer 23022).”

Mitigerende werkzaamheden waterspitsmuis

- De realisatie van de damwanden dient plaats te vinden in de periode oktober t/m maart (buiten voortplantingsseizoen van waterspitsmuis), onder relatief zachte weersomstandigheden, bij een temperatuur van minimaal 10 graden Celsius, zodat de waterspitsmuis niet in hun overwinterings-schuilplaats zitten.
- De oevervegetatie binnen de verstoringzone van de werkzaamheden moet vanaf september (na het voortplantingsseizoen van waterspitsmuizen) kort worden gemaaid en gehouden. Hiermee wordt het potentiële leefgebied ongeschikt gemaakt voor waterspitsmuis en zullen waterspitsmuizen het gebied waar de damwanden worden geplaatst verlaten.
- Er moet in één richting worden gewerkt, van oost naar west, zodat waterspitsmuizen (en ook andere dieren) kunnen vluchten naar resterend onaangetast leefgebied/oeverzones. Daarnaast moet de ruimte die noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden zo beperkt mogelijk worden gehouden.
- Compenserende maatregelen zijn niet nodig doordat het plangebied in de nieuwe situatie niet meer intensief wordt beheerd. Hierdoor zullen de kaal of beschoeide oeverzones aan de hand van de maaiwerkzaamheden zich gaan herstellen en ontstaat er natuurlijke successie van oevervegetatie en verlandingszones.

3.2.5 Nationaal beschermde soorten (met provinciale vrijstelling)

In en direct rondom het plangebied komen naar alle waarschijnlijkheid verschillende grondgebonden zoogdiersoorten voor als de egel en diverse (woel)muissorten. Voor deze algemenere soorten geldt ten alle tijde de Zorgplicht. Door mitigerende maatregelen te treffen wordt het doden en verwonden van individuen zoveel mogelijk voorkomen.

3.3 Vleermuizen

Alle 20 vleermuissoorten in Nederland zijn beschermd in de Wet natuurbescherming. Hierbij gaat het om de bescherming van verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden. In de omgeving komen de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis voor. Tijdens het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde waarden van deze soorten.

Verblijfplaatsen

Tijdens het veldbezoek zijn de relatief dunne en jonge bomen in en direct rondom het plangebied geïnspecteerd op mogelijk geschikte ruimtes (te denken aan holten, scheuren en loshangend schors) die kunnen worden benut als verblijfplaats door boombewonende vleermuissoorten als de ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis. Er zijn bij de inspectie geen potentiële vleermuisverblijfplaatsen aangetroffen. Om deze reden is het overtreden van een Verbodsbepaling omtrent boombewonende vleermuisverblijfplaatsen uitgesloten.

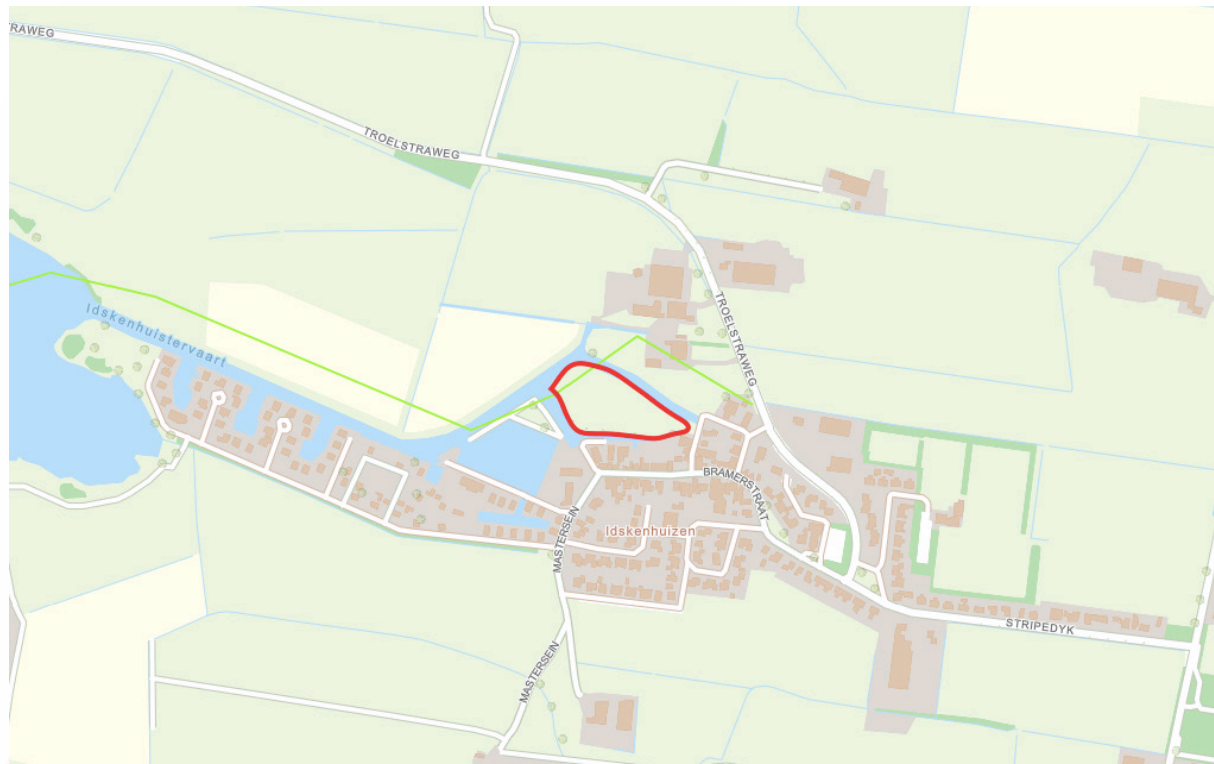
Bij de inspectie is geconstateerd dat ook de vervallen schuur/stalling ongeschikt is voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Het dak wordt ongeschikt geacht vanwege een enkele daklaag en de opening aan de voorzijde waardoor het binnenklimaat een tochtig geheel vormt. Om deze redenen is het overtreden van een Verbodsbepaling omtrent gebouwbewonende vleermuisverblijfplaatsen uitgesloten.

Foerageergebied

Naar alle waarschijnlijkheid wordt er binnen het plangebied door vleermuizen gefoerageerd. Het plangebied betreft echter geen essentieel foerageergebied omdat er in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden met open en vergelijkbare structuren aanwezig zijn. Bovendien worden er geen groenstructuren of waterrijke gebieden aangetast in het planvoornemen. Negatief effect op foerageergebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Vliegroute

Uit verspreidingsgegevens komt naar voren dat de watergang de Jiskenhúster Feart onderdeel is van een vliegroute van de meervleermuis (*figuur 11*). De watergang kan eveneens gebruikt worden door de watervleermuis. Het zijn soorten die zeer gevoelig zijn voor licht. Lichtverstrooiing naar de watergang kan effect hebben op de functie van de vliegroute. Het is daarom van belang lichtverstrooiing tijdens de realisatiefase en in de nieuwe situatie richting de watergang te voorkomen. Bovendien worden de lijnvormige bomenrijen aan de zuidelijk gelegen randen van het plangebied hoogstwaarschijnlijk gebruikt door vleermuizen om te navigeren. Er worden geen echter bomen gekapt in het planvoornemen waardoor aantasting van potentiële vliegroutes op voorhand kan worden uitgesloten. Door uitsluitend overdag te werken, lichtbronnen naar beneden af te stellen en niet op de watergang en bomenrijen te schijnen wordt verstoring van navigerende (en foeragerende) vleermuissoorten voorkomen.

Figuur 11. Ligging vliegroute meervleermuis (groene lijn) t.o.v. het plangebied (rood omlijnd). Bron: Kaartenkijldoos Fryslân.

Conclusie QuickScan FaunaX

- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen binnen de invloedssfeer van het planvoornemen kan op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op essentiële vliegroutes van vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op een essentieel foerageergebied als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten (Dhr. R. F, 2023, projectnummer 23022)."

3.4 Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten en niet jaarrond beschermde nesten.

3.4.1 Jaarrond beschermde nesten

In de omgeving van het plangebied komen meerdere broedvogels voor waarvan het nest jaarrond beschermd is. Vogelsoorten als de buizerd, havik, boomvalk, sperwer en ransuil broeden doorgaans in bomen. Dergelijke nesten zijn (bij ontbrekend bladerdek), vanwege de relatief grote omvang, doorgaans goed te traceren. Tijdens het veldbezoek is gezocht naar de aanwezigheid van nesten. Dergelijke nesten zijn in en rondom het plangebied niet waargenomen. Een overtreding van een Verbodsbepaling uit de Omgevingswet t.a.v. deze soorten valt op voorhand uit te sluiten.

3.4.2 Overige jaarrond beschermde soorten

De vervallen schuur/stalling biedt geen nestgelegenheid aan voor jaarrond beschermde soorten zoals de gierzwaluw, ringmus en huismus vanwege het ontbreken van dakpannen. De daken van de woningen tegen het plangebied aangelegd aan de zuid- en oostzijde kant van het plangebied kunnen vanwege de dakpannen wel potentieel nestgebied zijn voor de gierzwaluw, ringmus en huismus. Echter vallen deze daken niet binnen de invloedssfeer van het planvoornemen. Een overtreding van een Verbodsbepaling uit de Omgevingswet t.a.v. deze soorten valt op voorhand uit te sluiten.

3.4.3 Niet jaarrond beschermde nesten

Tijdens het broedseizoen¹ (grootweg mrt. t/m juli) kunnen er (water)vogels in het plangebied broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is (o.a. wilde eend, meerkoet, houtduif). Voor soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is, dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat. Men heeft de wens om buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden. Hierdoor kan wezenlijke verstoring van nestende broedvogels op voorhand worden uitgesloten. Indien men toch binnen het vogelbroedseizoen start met de werkzaamheden wordt er aangeraden het plangebied vooraf te checken op (potentiële) broedgevallen door een deskundig ecooloog.

Broedseizoen¹: Voor het broedseizoen wordt onder de Omgevingswet geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart t/m juli.

Conclusie QuickScan FaunaX

“ • De aanwezigheid van jaarrond beschermde (boom)nesten binnen de invloedssfeer van het planvoornemen kan op voorhand worden uitgesloten.
• Binnen en vlak buiten het plangebied kunnen andere vogelsoorten tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens het broedproces (grofweg 15 maart - 15 juli) (Dhr. R. F, 2023, projectnummer 23022).”

3.5 Reptielen

In de ruime omgeving, aan de oostzijde (circa 5 km) van het plangebied nabij het Tsjûkemar, zijn meerdere waarnemingen en populaties bekend van de ringslang (bron: NDFF).

3.5.1 Ringslang

De ringslang is gebonden aan een waterrijke habitat. Deze liggen veelal op zandgronden en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. Grote oppervlaktes laag gelegen, nat gebied worden gemedend, omdat de soort daar vaak niet alle stadia van zijn levenscyclus kan doorlopen. Met name de ontwikkeling van de eieren en de overwintering vormen in polders een probleem (bron: Ravon). De ringslang wordt niet verwacht binnen het plangebied op basis van verspreidingsgegevens en wegens het ontbreken van broeihopen (voortplantingsmogelijkheden) binnen het plangebied.

Conclusie QuickScan FaunaX

“ De aanwezigheid van reptielen, waaronder de soort ringslang binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten (Dhr. R. F, 2023, projectnummer 23022).”

3.6 Amfibieën

In de ruime omgeving van het plangebied is één waarneming bekend van de beschermde rugstreeppad bekend. Daarnaast is de aanwezigheid van de heikikker en poelkikker tevens niet uitgesloten in de ruime omgeving gezien het verspreidingsgebied van deze soorten (bron: NDFF).

3.6.1 Heikikker

De heikikker heeft een zeer duidelijke voorkeur voor de landschapstypen heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. Ook wordt de soort gemeld uit bos en struweel. De heikikker is duidelijk een cultuurvliesende soort die nauwelijks wordt aangetroffen in te intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing. De heikikker blijkt, in vergelijking tot bijvoorbeeld de bruine kikker, een vennensoort bij uitstek (Bron: RAVON).

Op basis van de kenmerken van de aanwezige watergangen rondom en in de directe omgeving van het plangebied, is het op voorhand uitgesloten dat de soort binnen de invloedssfeer van het planvoornemen voorkomt. Namelijk, de watergangen betreffen diepe vaarten die intensief worden beheerd. Op voorhand mag daarmee worden aangenomen dat er geen sprake is van een overtreding van een Verbodsbepaling uit de Omgevingswet omtrent de heikikker.

3.6.2 Poelkikker

De poelkikker komt voor in schone, stilstaande, vrij voedselarme wateren zoals vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden, uiterwaarden, agrarisch gebied en laagveen. Niet alleen tijdens de voortplanting, maar een groot deel van het zomerhalfjaar is de poelkikker in en om het water te vinden. De soort overwintert meestal op het land, bijvoorbeeld ingegraven in de grond, in muizenholletjes, onder stronken of in dammetjes waar puin aanwezig is (Bron: BIJ12).

Op basis van de kenmerken van de aanwezige watergangen rondom en in de directe omgeving van het plangebied, is het op voorhand uitgesloten dat de soort binnen de invloedssfeer van het planvoornemen voorkomt. Namelijk, de watergangen betreffen diepe vaarten met voedselrijke watergangen die intensief worden beheerd. Op voorhand mag daarmee worden aangenomen dat er geen sprake is van een overtreding van een Verbodsbepaling uit de Omgevingswet omtrent de poelkikker.

3.6.3 Rugstreeppad

De rugstreeppad is vooral een soort van terreinen met een hoge natuurlijke of door mensen ingebrachte dynamiek. Braakliggende bouwterreinen, groeven en zand- en kleiafgravingen, (river)duinen en uiterwaarden vormen een ideaal leefgebied voor de rugstreeppad. Vaak is er een goed vergraafbare bodem aanwezig en is er bouw materiaal om onder te schuilen. Maar de rugstreeppad is ook te vinden in meer stabiele gebieden als vennen in heideterreinen en sloten in akker- en graslandgebieden. De habitat laat zich omschrijven als onbeschaduwde, laagbegroeide terreinen. Door gebrek aan dynamiek in natuurgebieden is het voorkomen van de soort in Nederland sterk afhankelijk van menselijke ingrepen.

Op basis van de kenmerken van de aanwezige watergangen rondom en in de directe omgeving van het plangebied, is het op voorhand uitgesloten dat de soort binnen de invloedssfeer van het planvoornemen voorkomt. Namelijk, de watergangen betreffen diepe vaarten die intensief worden beheerd. Bovendien ontbreekt er geschikte plasvorming in het plangebied. Op voorhand mag daarmee worden aangenomen dat er geen sprake is van een overtreding van een Verbodsbepaling uit de Omgevingswet omtrent de rugstreeppad.

3.6.4 Vrijgestelde amfibieën

Binnen en rondom het plangebied komen naar alle waarschijnlijkheid soorten voor als de meerkikker, bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander. Voor deze soorten geldt te alle tijde de Zorgplicht. Door mitigerende maatregelen te treffen wordt het doden en verwonden van individuen zoveel mogelijk voorkomen.

Conclusie QuickScan FaunaX

“De aanwezigheid van (leefgebied van) beschermde amfibieënsoorten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
• Voor andere, licht beschermde, vrijgestelde soorten geldt de zorgplicht (Dhr. R. F, 2023, projectnummer 23022).”

3.7 Vissen

In de ruime omgeving zijn er geen waarnemingen bekend van beschermde vissen (Bron: NDFF). Op basis van verspreidingsgegevens en het plaatselijke aanwezig habitat (ontbrekende sliblaag voor de grote modderkruiper) wordt er geen negatief effect op beschermde vissoorten verwacht. De sloten zijn geschikt leefgebied voor algemene zoetwatersoorten. Hiervoor geldt te alle tijden de Zorgplicht.

Conclusie QuickScan FaunaX

“Negatieve effecten op (leefgebied van) beschermde zoetwatervissen, zoals grote modderkruiper binnen het plangebied kunnen op voorhand worden uitgesloten (Dhr. R. F, 2023, projectnummer 23022).”

Mitigerende werkzaamheden vrijgestelde amfibieën en vissen

In de sloten binnen het plangebied komen diverse vrijgestelde amfibiesoorten voor zoals de bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander. Daarnaast zijn waarschijnlijk algemene vissoorten zoals

blankvoorn, baars, en snoek aanwezig. Bovengenoemde soorten zijn beschermd onder de Zorgplicht en mogen niet opzettelijk gedood worden waardoor de volgende mitigerende maatregelen worden aangeraden:

- De sloten dienen niet uitgebreid te worden bij temperaturen onder het vriespunt.
- Bij het droogleggen van een deel van een sloot dienen alle amfibieën en vissen een vlucht mogelijkheid richting een ander deel van de watergang te hebben.
- Bij het droogleggen van een deel van een sloot dient ecologische begeleiding aanwezig te zijn. Wanneer het waterpeil laag genoeg is zal de ecooloog de sloot afvissen en de gevangen amfibieën en vissen overbrengen naar een geschikte watergang of waterpartij welke onaangetast blijft nabij het plangebied.

3.8 Ongewervelden

In en rond het plangebied komen geen wettelijk beschermde ongewervelden voor. Dit wordt geconcludeerd op basis van de verspreidingsgegevens en het ontbreken van kritische habitats in de directe omgeving. Voor beschermde libellen ontbreken kritische habitats als verlandende waterlopen met waardplanten als bijvoorbeeld de krabbescheer. Overtreding van een verbodsbepaling binnen de Omgevingswet op het onderdeel ongewervelden is daarmee uitgesloten.

Conclusie QuickScan FaunaX

“Negatieve effecten op leefgebied van beschermde ongewervelden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten (Dhr. R. F, 2023, projectnummer 23022).”

4. Samenvatting en conclusie flora en fauna quickscan

Zwanenburg Projecten is van plan nieuwbouwwoningen te realiseren op een perceel gelegen aan de Lytse Buorren te Idskenhuzen. Men heeft de wens om in januari 2026 te starten met het bouwrijp maken van het plangebied en de bouw van de woningen te starten in de periode juli - oktober 2026, echter is de planning afhankelijk van de verkregen vergunningen. De doorlooptijd van de werkzaamheden is niet bekend. In het kader van de vergunningsaanvraag heeft Successie Natuurcollectief de eerder opgestelde QuickScan rapportage namens FaunaX geactualiseerd om duidelijkheid te verschaffen of de geplande werkzaamheden al dan niet in strijd zijn met de Omgevingswet. Op voorhand en op basis van de QuickScan bevindingen van FaunaX is gezien de ligging en de aard van het planvoornemen negatief effect op het onderdeel Gebiedsbescherming, provinciaal beschermde gebieden (waaronder EHS/NNN-gebieden) en beschermde houtopstanden in de omgeving uitgesloten.

Conclusies toetsing soortenbescherming (beschermde flora en fauna)

Het planvoornemen is getoetst aan Europees en nationaal beschermde soorten. Op basis van de ter plaatse aanwezige omstandigheden en verspreidingsgegevens wordt niet verwacht dat het planvoornemen tot een overtreding van een verbodsbepaling zal leiden omtrent beschermde flora, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden.

Waterspitsmuis

Op basis van het werken buiten de kwetsbare voortplantingsperiode en de voorgestelde mitigerende maatregelen (zie tabel 1 volgende pagina) worden er geen negatieve effecten op de waterspitsmuis verwacht.

Vleermuizen

Men dient een toename van verlichting in zowel de realisatiefase als in de nieuwe situatie richting de watergang de Jiskenhúster Feart en richting de bomenrijen aan de randen van het plangebied zoveel mogelijk te voorkomen. Door uitsluitend overdag te werken en lichtbronnen naar beneden af te stellen wordt verstoring van navigerende en foeragerende vleermuizen voorkomen.

Broedvogels

Tijdens het broedseizoen¹ (grootweg mrt. t/m juli) kunnen er (water)vogels in het plangebied broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is (o.a. wilde eend, meerkoet, houtduif). Voor soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is, dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat. Men heeft de wens om buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden. Hierdoor kan wezenlijke verstoring van nestende broedvogels op voorhand worden uitgesloten. Indien men toch binnen het vogelbroedseizoen start met de werkzaamheden wordt er aangeraden het plangebied vooraf te checken op (potentiële) broedgevallen door een deskundig ecooloog.

Algemene(re) voorkomende soorten al dan niet met provinciale vrijstelling

Binnen het plangebied komen diverse algemene(re) soorten voor waarvoor te alle tijde de Zorgplicht geldt. Dit houdt in dat men schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk dient te voorkomen. Mitigerende maatregelen (zie tabel 1) dienen te worden getroffen om een overtreding te voorkomen.

Aanbeveling vervolgstappen/mitigerende maatregelen

In onderstaande tabel 1 worden aanbevelingen gedaan voor de te nemen vervolgstappen/mitigerende maatregelen:

Tabel 1. Overzicht mitigerende maatregelen/vervolg

Onderdelen Omgevingswet	Mitigerende maatregelen/vervolgstappen
Soortenbescherming	
<i>Vleermuizen</i>	Zowel tijdens de realisatiefase als in de nieuwe situatie dient verstrooiing van licht naar de watergang de Jiskenhúster Feart en richting de bomenrijen aan de randen van het plangebied te worden voorkomen om verstoring van navigerende en foeragerende vleermuizen te voorkomen.
<i>Waterspitsmuis</i>	De realisatie van de damwanden dient plaats te vinden in de periode oktober t/m maart (buiten voortplantingsseizoen van waterspitsmuis), onder relatief zachte weersomstandigheden, bij een temperatuur van minimaal 10 graden Celsius, zodat de waterspitsmuis niet in hun overwinteringsschuilplaats zitten. De oevervegetatie binnen de verstoringzone van de werkzaamheden moet vanaf september (na het voortplantingsseizoen van waterspitsmuizen) kort worden gemaaid en gehouden. Hiermee wordt het leefgebied ongeschikt gemaakt voor waterspitsmuis en zullen waterspitsmuizen het gebied waar de damwanden worden geplaatst verlaten. Er moet in één richting worden gewerkt, van oost naar west, zodat waterspitsmuizen (en ook andere dieren) kunnen vluchten naar resterend onaangetast leefgebied/oeverzones. Daarnaast moet de ruimte die noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden zo beperkt mogelijk worden gehouden.
<i>Niet jaarrond beschermde nesten</i>	Om wezenlijke verstoring van broedvogels te voorkomen, wordt het aangeraden om buiten het vogelbroedseizoen (mrt. t/m juli) te werken. Indien men binnen het vogelbroedseizoen start met de werkzaamheden, wordt aangeraden het plangebied vooraf te checken op (potentiële) broedgevallen door een deskundig ecooloog.
<i>Algemene(re) voorkomende soorten</i>	Door een werkwijze te hanteren waarbij dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop, wordt schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk voorkomen. Denk hierbij aan werken in één richting, stapvoets rijden en werken en het voorkomen van lichtverstrooiing naar de omgeving.
<i>Algemene(re) voorkomende amfibieën en vissoorten</i>	De sloot waar de damwanden worden geplaatst dient niet uitgebreid te worden bij temperaturen onder het vriespunt. Bij het dempen van een deel van een sloot dienen alle amfibieën en vissen een vlucht mogelijkheid richting een ander deel van de watergang te hebben. Bij het droogleggen van een deel van een sloot dient ecologische begeleiding aanwezig te zijn. Wanneer het waterpeil laag genoeg is zal de ecooloog de sloot afvissen en de gevangen amfibieën en vissen overbrengen naar een geschikte watergang of waterpartij welke onaangetast blijft nabij het plangebied.

5. Literatuurlijst

Informatiepunt Leefomgeving, Activiteiten Natuur

<https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/activiteiten-natuur/>

Natura 2000 in Nederland

<https://www.natura2000.nl/gebieden/friesland>

Kaartenkijkdoos, provincie Fryslân

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c47914of89c88abddd3>

BIJ12 rapporten:

Diverse soorten

Geraadpleegde websites:

ndff-ecogrid.nl

Ravon.nl

Waarnemingen.nl

Google.maps.nl

Zoogdiervereniging.nl

Verspreidingsatlas.nl